

Gäller för: Verksamhet Psykiatri Affektiva, Verksamhet Psykiatri Psykos,
Verksamhet Rättspsykiatri, Verksamhet Neuropsykiatri, Verksamhet Beroende
Innehållsansvar: Johannes Nordholm, (johno23), Enhetschef
Granskad av: Flera granskare finns - se eftersättsblad
Godkänd av: Simon Lindguss, (simgu1), Vårdenhetschef

Giltig från: 2025-07-02

Giltig till: 2027-07-01

Handräckning/Biträde/Transport av Polismyndighet eller Kriminalvård

Revideringar i denna version

1. Ny arbetsbeskrivning med anledning av förändrad metod för informationsöverföring till polismyndighet (handräckningsenheten).
2. Mindre förtydliganden
  - Ändrat till nytt format enligt rutin för SOFIA STY.

Syfte

Tydliggöra arbetssättet vid behov av handräckning/biträde/transport av Polismyndigheten och vid behov av transport av Kriminalvården.

Bakgrund

Från och med den 2 maj 2025 kan vi inte längre faxa handräckningsblanketten till polisens handräckningsenhet, utan ska istället skicka blanketten elektroniskt via polisens hemsida. Se arbetsbeskrivning längre ned i rutinen. Arbetsbeskrivningen finns även att finna under stödjande dokument.

Uppgiftsskyldighet

Den som begär hjälp enligt 47§ LPT ska utan hinder av sekretess lämna den verkställande myndigheter de uppgifter som behövs för planering och genomförande av åtgärden. Skyldigheten att lämna information gäller både gentemot Polismyndigheten och Kriminalvården.

Att notera

Vid transport till och mellan sjukhusinrättningar är förstahandsvalet, om det bedöms vara säkert, att sjukvården ansvarar för transport, exempelvis

sjuktransport eller ambulans. Om situationen bedöms innebära risk för våld och hot och kan kräva tvångs- eller våldsanvändning kontaktas Kriminalvården. Observera att lagstöd för transport då krävs.

Polismyndigheten har liksom tidigare ansvar för andra former av biträde, som t.ex. läkarbesök i hemmet där det finns risk för hot och våld. För patienter som vårdas enligt LVM begärs handräckning av Socialnämnden eller Förvaltningsrätten. Verksamhetschef i vården kan dock begära handräckning av polis i fall som avses i 24 § tredje stycket LVM, dvs. för att föra en LVM-patient som avvikit eller vill avvika från sjukhuset, till ett behandlingshem. Stöd finns i 45:3 LMV med hänvisning till 24:3, d.v.s. fall som avses.

OBS. Ring alltid 112 i akuta situationer med risk för hot och våld, oavsett vilken vårdform patienten har.

Uppdragsfördelning mellan Polismyndigheten och Kriminalvården gällande transport

Begäran om handräckning ska ställas till:

- Kriminalvården – om personen är frihetsberövad och under uppsikt vid till exempel en institution, förvar, vårdinrättning eller annan plats avsedd för att upprätthålla frihetsberövande, samt att det kan finnas behov av vålds- eller tvångsanvändning vid transporten. Regleras i LPT 47 §, punkt 6. Ett intagningsbeslut enligt § 6b LPT ska finnas.
- Polisen – om personen inte är frihetsberövad.

Handräckning med biträde av polis kan vara aktuell i följande situationer:

- När patient behöver föras till sjukvårdsenhet för att genomföra undersökning för vårdintyg enligt 47 § andra stycket första punkten, LPT. OBS. Beslut avseende § 4 LPT ska finnas.
- När patient som vårdas enligt LPT/LRV har lämnat vårdinrättningen utan tillstånd och vistas utanför sjukhusområdet utan att frivilligt återvända enligt 47 § andra stycket tredje punkten, LPT tillsammans med 27 § LRV.
- När en patient inte återkommer till heldygnsvård efter permission
- Vid vård enligt LPT/LRV: 47 § andra stycket fjärde punkten LPT tillsammans med 27 § LRV.

- Vid vård enligt HSL (Hälso- och sjukvårdslagen) för vårdintygsbedömning: 47 § andra stycket första punkten LPT.
- För patient som ska transporteras efter utfärdat vårdintyg eller kvarhållning men före intagningsbeslut, enligt 47 § LPT, andra stycket andra punkten.
- För patient som tvångsvårdas i öppenvård (ÖPT) eller LRV i öppenvård och som inte frivilligt har för avsikt att återkomma till sjukhuset efter att beslut om återintagning fattats av chefsöverläkaren eller förvaltningsrätten enligt 47 § andra stycket sjätte punkten LPT tillsammans med 27 § LRV.
- Vid biträde av polis vid undersökning av patient utanför sjukhuset, t.ex. vid hembesök, enligt 47 § första punkten LPT.

Arbetsbeskrivning för begäran om handräckning/biträde/transport av Kriminalvården

- Hälso- och sjukvården begär handräckning genom att använda [Formulär för handräckning](#) (scrolla ner till blankett via länken) vilket sedan e-postas krypterat till NTE. I undantagsfall faxas formuläret när kommunikationskanaler är otillgängliga till 010-150 40 84.
- Se [Manual för begäran om handräckning från NTE- Inrikes uppdrag](#) där det finns direktiv för handräckningsformuläret.
- Psykiatriska akutmottagningen vid Sahlgrenska Universitetssjukhuset ska meddelas om begäran om handräckning för kännedom, via fax: 031- 55 29 38. Meddela även när handräckningen är klar, eller om begäran återkallas, till exempel om patienten återvänder frivilligt.
- Kontaktuppgifter Kriminalvården, NTE Inrikes Planeringsgrupp

Telefon: 010 – 48 43 111

E-post: NTE.planering.handrackningar@kriminalvarden.se

Arbetsbeskrivning för begäran om handräckning/biträde/transport av Polismyndigheten

Börja med att fylla i handräckningsblanketten elektroniskt. Det är inte ett krav att skriva under blanketten för hand, men det skall tydligt framgå namn på begärande läkare samt ett aktuellt telefonnummer att nå vederbörande läkare. För att fylla i blanketten gör följande:

- Gå till <https://polisen.se/sok/>
- Skriv "handräckning" i sökfältet och välj: "begäran om handräckning enligt LPT eller LRV (för dator)" när det handlar om patient som vårdas enligt LPT.
- Fyll i blanketten direkt på sidan och spara ner på datorn. Alla fält för ingivaren skall fyllas i, med undantag för punkt 7 om det inte är aktuellt.

Därefter gör du följande:

- Gå till <https://polisen.se/om-polisen/kontakt/region-vast/>
- I Rutan "Vad gäller din fråga" välj "Annat ärende"
- Skriv i "Meddelanderutan (obligatoriskt)" med stora versaler: **HANDRÄCKNING PO STORGÖTEBORG**
- Fyll i alla övriga rutor (kontaktuppgifter)
- Välj fil (handräckningsblanketten) och bifoga din handräckningsbegäran
- Tryck på grön knapp "Skicka"

Begäran har nu sänts till polisen och hamnar först hos registrator väst. Registrator väst hanterar handlingen skyndsamt på kontorstid (kl. 08:00-16:00) och fördelar vidare handlingarna till Handräckningsgruppen PO Storgöteborg. Observera att fördröjning kommer ske.

Skickas handlingar utanför kontorstid, 16-08, skall beslutsfattare meddelas per telefon, **010-565 00 43**, att blankett skickats in via polisens hemsida. Ringer ni ej kommer ärendet ligga kvar och hanteras av registrator väst när de är i tjänst.

Telefon dygnet runt: 010-565 00 43

Efter inskickad handräckning:

3. Efter handräckningen är inskickad enligt ovan, kontakta psykiatrisk akutmottagning per telefon och meddela att handräckning är begärd samt delge eventuellt övriga upplysningar.
4. Dokumentera utförligt i Melior
5. Skriv ut den sparade blanketten begäran om handräckning för scanning till e-arkiv enligt enhetens rutin för det.

Ansvar

Verksamhetschef eller annan utsedd person informerar om att rutinen finns samt informerar om när rutinen revideras. Via linjecheferna på

respektive enhet ansvarar verksamhetschefen för att rutinen är känd.
Varje medarbetare ansvarar för att följa rutinen.

Uppföljning, utvärdering och revision

Verksamhetsutvecklare ansvarar för uppföljning, utvärdering och revision av rutinen. Medvetet avsteg från rutinen dokumenteras i Melior. Övriga orsaker till avsteg från rutinen dokumenteras i Melior och rapporteras i MedControl PRO.

Relaterad information

47 § Lag (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård (LPT).

4 § LPT, andra stycket.

27 § Lag (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård (LRV).

2 § Polislag (1984:387)

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Verksamhet Psykiatri Affektiva, Verksamhet Psykiatri Psykos, Verksamhet Rättspsykiatri, Verksamhet Neuropsykiatri, Verksamhet Beroende

Innehållsansvar: Johannes Nordholm, (johno23), Enhetschef

Granskad av: Viktor Johansson, (vikjo8), Vårdenhetschef, Max Rindby, (maxri1), Projektledare

Godkänd av: Simon Lindguss, (simgu1), Vårdenhetschef

Dokument-ID: SU9806-1988473940-294

Version: 18.0

Giltig från: 2025-07-02

Giltig till: 2027-07-01